

แนวทางการสรุปลักษณะการตาย

* ห้ามลงรูปแบบการตาย เช่น หัวใจล้มเหลว ระบบหายใจล้มเหลว ภาวะแทรกซ้อนที่นำไปสู่การตายหรืออาการใกล้ตาย ให้ลงเฉพาะโรคแรก หรือเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บ

ข้อมูลสาเหตุการตายที่ไม่ทราบสาเหตุ

หมายถึงการเขียนรูปแบบการตายเป็นสาเหตุการตาย และการระบุสาเหตุไม่ชัดเจน เช่น หัวใจล้มเหลว หายใจล้มเหลว โชครา ฯลฯ

ประกอบด้วย รหัสโรครดังต่อไปนี้

- symptoms, signs and ill-defined conditions (ICD10 codes R00-R99)
- injuries undetermined whether intentional or unintentional (ICD10Code Y10-Y34, Y87.2)
- ill-defined cancers (ICD10Code C80, and C97)
- ill-defined cardiovascular diseases (ICD10Code I47.2, I49.0, I46, I50, I51.4, I51.5, I51.6, I51.9 and I70.9)

คำที่ห้ามระบุเป็นสาเหตุการตาย ได้แก่

- ❖ คำที่แสดงว่า อวัยวะสำคัญหยุดทำงาน
- ❖ เกิดขึ้นก่อนเสียชีวิตไม่นาน
  - ❖ หัวใจล้มเหลว, หายใจล้มเหลว
  - ❖ ระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลว
  - ❖ สมองหยุดทำงาน
  - ❖ หัวใจหยุดเต้น

วิธีการบันทึกสาเหตุการตายใน หนังสือรับรองการตาย (ทร4/1) การตายในสถานพยาบาล

- เขียนศัพท์แพทย์ หรือ ภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่เสมอ เขียนตัวหนังสือให้ชัดเจนอย่าใช้คำย่อ
- ห้ามลงภาวะแทรกซ้อน หรือโรคที่เกิดขึ้นระหว่างอยู่ในสถานพยาบาล เช่น ติดเชื้อกระแสโลหิต, ปอดบวม, ภาวะเลือดออกตามอวัยวะต่าง ๆ, เลือดเป็นกรด หรือ ความผิดปกติของเลือด (ซึ่งไม่ใช่โรค) **ให้ลงโรคที่เข้ามารักษา**
- ตรวจสอบว่าได้บันทึกครบถ้วนแล้วในทุกบรรทัดที่ต้องการ
- อย่าคาดเดาสาเหตุการตาย พยายามใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในเวชระเบียนให้มากที่สุด
- งดเว้นการบันทึกผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ หรือประโยคอื่นที่ไม่จำเป็นเช่น พบศพโดยญาติ
- บันทึก 1 โรค/เหตุการณ์ ต่อ 1 บรรทัด

ข้อพึงสังเกตในการลงสาเหตุการตาย

1. ถึงแม้เราทราบแน่ชัดว่าโรคติดเชื้อหรือปรสิตบางชนิดเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งบางอย่าง เช่น LIVER FLUKE เป็นสาเหตุของมะเร็งท่อน้ำดี, มะเร็งตับ ให้ลงสาเหตุการตายเป็นโรคมะเร็ง ยกเว้นการติดเชื้อ HIV ที่ทำให้เกิด KAPOSI's SARCOMA, Burkitt's tumour ให้ลงสาเหตุการตายเป็น HIV INFECTION
2. TUBERCULOSIS ของระบบประสาทหรืออวัยวะอื่น ๆ ร่วมกับวัณโรคปอดให้ลงสาเหตุการตายเป็นวัณโรคปอด ยกเว้นทราบแน่ชัดว่าเป็นมาก่อนวัณโรคปอด
3. ถ้าบาดเจ็บเล็กน้อย เช่น แผลถลอก ฟกช้ำ ห้อเลือด แผลไม่มีพิษกัด first degree burn เกิดการติดเชื้อที่ผิวหนัง ถ้ายังมีแผลติดเชื้อ ให้ลง CELLULITIS, ERYSIPELAS หากไม่มีบาดแผลแล้วแต่ติดเชื้อในกระแสโลหิต ให้ลงสาเหตุการตายเป็น SEPTICEMIA ไม่ลงสาเหตุของการบาดเจ็บเล็กน้อย แต่ถ้าบาดเจ็บมากกว่านั้นให้ลงสาเหตุการบาดเจ็บเป็นสาเหตุการตาย
4. ไม่ลงสาเหตุการตายว่าจากการสูบบุหรี่ ถึงแม้จะเป็นสาเหตุให้เกิดโรคหลายชนิด ให้ลงสาเหตุการตายเป็นโรค COPD, EMPHYSEMA, LUNG CANCER
5. โรคจากสุราให้ดูอาการ ลงได้เป็น ALCOHOLIC CIRRHOSIS, ALCOHOLISM, ACUTE ALCOHOLIC TOXICITY

6. อัมพาต (Paresis, Paralysis, Plegia) เป็นอาการไม่ใช่โรค จึงต้องพยายามหาสาเหตุของอัมพาต เช่น มีประวัติ CVA, DRIVER OF MOTORCYCLE HIT BY CAR, CHRONIC RHEUMATOID ARTHRITIS ไม่ว่าจะเกิดมานานเท่าไร
7. ห้ามลงภาวะการเจ็บป่วยอันเกิดแทรกซ้อนหลังผ่าตัด หรือ เกิดภายหลังเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล (เช่น Pneumonia ทุกชนิด, Haemorrhage, Thrombophlebitis, Embolism, Thrombosis, Septicaemia, Cardiac arrest, Acute renal failure, Aspiration, Atelectasis, และ Infarction) เป็นสาเหตุการตาย ให้ลงโรคที่ต้องเข้าผ่าตัดหรือต้องเข้ามารักษาพยาบาล
8. ไม่ลง Hypertension เป็นสาเหตุการตาย ถ้ามีความผิดปกติบางอย่างร่วมด้วย (ให้ลงสาเหตุที่รุนแรงที่สุดในกลุ่มโรคเดียวกัน)
- ควรลงเป็น HYPERTENSIVE HEART DISEASES ถ้าหัวใจผิดปกติหรือมี CONGESTIVE HEART FAILURE
  - ควรลงเป็น HYPERTENSIVE RENAL DISEASES ถ้าไตผิดปกติ เช่น ไตวาย ไตหดเล็กลง
  - ควรลงเป็น HYPERTENSIVE HEART AND RENAL DISEASES ถ้าทั้งหัวใจและไตผิดปกติ
  - ควรลงเป็น ISCHEMIC HEART DISEASES ถ้ามีหัวใจขาดเลือด
  - ควรลงเป็น CVA, STROKE ถ้ามีเส้นเลือดสมองแตกหรือตีบตัน
- ถ้ามีการป่วยในกลุ่ม CVD หลายโรค ให้เลือกโรคที่รุนแรงเป็นสาเหตุการตาย เช่น ถ้าพบ ISCHEMIC HEART DISEASES ร่วมกับโรคหัวใจจากความดันโลหิตสูง โรคไตจากความดันโลหิตสูงหรือหลายโรคพร้อมกัน
9. ไม่ลงสาเหตุการตายเป็น Atherosclerosis ซึ่งเป็นสาเหตุของหลายโรคแต่ลงชื่อโรคไปเลย เช่น HYPERTENSIVE HEART DISEASES, ISCHEMIC HEART DISEASES, CVA, AMI
10. ไม่ลงสาเหตุการตายเป็นไข้หวัด (Common cold) หรือ ALLERGIC RHINITIS หรือ ACUTE BRONCHITIS ถึงแม้จะเป็นเหตุนำของหลายโรค แต่ลงชื่อโรคที่ตามมา เช่น OTITIS MEDIA, ENCEPHALITIS, BRAIN ABSCESS
11. ไม่ลงลักษณะของการบาดเจ็บ (เช่น HEAD INJURY, POISONING, FRACTURES, HAEMORRHAGE) ต้องลงสาเหตุของการบาดเจ็บหรือเป็นพิษที่เกิดจากเหตุผิดธรรมชาติเป็นสาเหตุการตาย เช่น SUICIDE BY HANGING, HOMICIDE BY GUN SHOT, ACCIDENTAL DROWNING, NATURAL DISASTER
- การลงสาเหตุตายผิดธรรมชาติเป็นสาเหตุการตาย มีข้อกำหนดระยะเวลาภายใน 1 ปีแรกภายหลังเหตุผิดธรรมชาติ นั้น ๆ คือ ลงเป็น SUICIDE, HOMICIDE, ACCIDENT (ระบุรายละเอียด), NATURAL DISASTER, ANIMAL ATTACK หากมีความพิการเรื้อรังเกินกว่า 1 ปีให้ลงว่า SEQUELAE OF....
12. ถ้ามีบาดแผลจากอะไรก็ตามแล้วเป็นบาดทะยักตาย ให้ลงสาเหตุตายเป็น TETANUS
13. ถ้าเป็นลมชัก (Epilepsy) แล้วทำให้เกิดอุบัติเหตุ ให้ลงสาเหตุตายเป็น EPILEPSY

ไม่ควรใส่คำศัพท์ที่ไม่มีในสารบบ ICD10 เช่น Kidney Injury, Hyperactive reaction Chronic lung diseases

“ภาวะไม่ชัดเจน” ที่มีปรากฏบ่อย ๆ ในมรณบัตร

คำที่ถือเป็นภาวะไม่ชัดเจน	ต้องเพิ่มเติมรายละเอียด ต่อไปนี้
ACCIDENT - อุบัติเหตุ(ขาดรายละเอียด ถือว่า ไม่ชัดเจน)	ต้องระบุเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน ระบุสิ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น ประเภทรถ ฆ่าตัวตาย ถูกทำร้าย ระบุสถานที่เกิดเหตุ
ALCOHOL, DRUGS - การเสพสุราและยา	ต้องระบุระยะเวลาการเสพ เช่น เสพครั้งเดียว เสพติด
COMPLICATION OF SURGERY ผลแทรกซ้อนจากการผ่าตัด	ต้องระบุโรคที่ทำให้ต้องเข้าผ่าตัด

คำที่ถือเป็นภาวะไม่ชัดเจน	ต้องเพิ่มเติมรายละเอียด ต่อไปนี้
DEMENTIA - หลงลืม	ต้องระบุสาเหตุ เช่น อัลไซเมอร์ สมองขาดเลือด สูงอายุ
HEPATITIS - ตับอักเสบ	ต้องระบุว่าเรื้อรังหรือเฉียบพลันหรือเกิดจากเสฟสุรา หากเกิดจากการติดเชื้อไวรัส ให้ระบุประเภทของเชื้อ
INFARCTION - ภาวะขาดเลือด	ต้องระบุระบบอวัยวะที่ขาดเลือด เช่น หัวใจ สมอง ต้องระบุสาเหตุ เช่น เส้นเลือดแข็ง เส้นเลือดอุดตัน
INFECTION - การติดเชื้อ	ต้องระบุว่า ปฐมภูมิ หรือทุติยภูมิ, ประเภทเชื้อโรค, หากเป็นแบบปฐมภูมิ ต้องระบุว่า เป็นแบคทีเรียหรือไวรัส หากเป็นแบบทุติยภูมิ ต้องระบุว่า ติดเชื้อปฐมภูมิส่วนใด
LEUKAEMIA - มะเร็งเม็ดเลือด	ต้องระบุว่าเรื้อรังหรือเฉียบพลัน ควรระบุ ประเภทของเซลล์เม็ดเลือด เช่น lymphatic, myeloid, monocytic
PNEUMONIA - ปอดบวม	ต้องระบุว่าเกิดขึ้นที่ใดเช่นจากบ้าน หรือรพ. หรือประเภทเชื้อโรคถ้าเกิดขึ้นในช่วงที่ไม่เคลื่อนไหวต้องระบุสาเหตุที่ทำให้ไม่เคลื่อนไหวเช่น โรคหลอดเลือดสมองแตก/ตีบ/ตัน
PULMONARY EMBOLISM - สิ่งหลุดอุดหลอดเลือดของปอด	ต้องระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดถุงลมอุดตันเช่นหลังผ่าตัด อัมพาตและระบุโรคที่ทำให้เกิด อัมพาตหรือที่ต้องผ่าตัด
RENAL FAILURE - ไตวาย	ต้องระบุว่าเฉียบพลันหรือเรื้อรังต้องระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดไตวาย เช่น ความดันโลหิตสูง การติดเชื้อ หากเกิดจากการไม่เคลื่อนไหว ต้องระบุสาเหตุที่ไม่เคลื่อนไหว
THROMBOSIS - หลอดเลือดอุดตัน	ต้องระบุว่าเกิดที่เส้นเลือดแดงหรือเส้นเลือดดำ หากเกิดหลังผ่าตัดหรือเพราะไม่เคลื่อนไหวต้องระบุโรคที่ทำให้ต้องผ่าตัดหรือไม่เคลื่อนไหว
TUMOUR - เนื้องอก	ต้องระบุอวัยวะที่เกิดมะเร็งหรือเนื้องอก
URINARY TRACT INFECTION - ติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ	ต้องระบุบริเวณที่เกิดการติดเชื้อ เชื้อโรคที่ทำให้เกิดการติดเชื้อ ระบุโรคข้ออะไรที่เป็นเหตุให้เกิดการติดเชื้อ

(ตัวอย่าง) แบบฟอร์มใช้สำหรับการบันทึกก่อนสรุปสาเหตุการตาย

	สาเหตุการตาย*	ระยะเวลาป่วยถึงตาย
1.โรคหรือเหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุให้เสียชีวิต เขียนตามลำดับ คือ a)ใกล้ตายที่สุด แล้ว ลำดับโรค/เหตุการณ์ที่เกิดก่อนบรรทัดนี้	a) ไตวาย b) เบาหวาน	มากกว่า 10 วัน 6 ปี

ลงใน b) .... ระบุจุดตั้งต้นการตายในบรรทัดล่างสุด		c) d)	
2.ภาวะอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตาย (ระยะเวลา ให้ระบุในวงเล็บท้ายภาวะ)			
* ห้ามลงรูปแบบการตาย เช่น หัวใจล้มเหลว ระบบหายใจล้มเหลว ภาวะแทรกซ้อนที่นำไปสู่การตาย หรืออาการใกล้ตาย ให้ลงเฉพาะโรคแรก หรือเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บ			